

Manifest sobre els residus domèstics al Vallès

El problema dels residus és una qüestió estretament lligada al desenvolupament de la societat industrial i del sistema capitalista, que impliquen un augment forassenyat del consumisme. Provocant que a més creixement hi ha en una societat, major és la quantitat de residus que es generen, concretament pel que fa als residus domèstics. La nostra societat, economia i cultura estan condicionades per la producció industrial de productes provinents del petroli, matèria quin ús indiscriminat posa en greu perill el conjunt de la vida humana sobre el planeta i que, a més, s'esgotarà a mig termini.

El veritable desafiament de qualsevol política de residus ha de ser invertir aquesta tendència de a més creixement, més residus. A Catalunya, malauradament, som lluny d'aconseguir-ho. El nombre d'instal·lacions de tractament "finalista" dels residus (incineradores i abocadors) gairebé triplica el nombre d'instal·lacions preventives que tenen com a objectiu reduir-los i reciclar-los. A més, instal·lacions pretesament preventives com són els ecoparcs que són presentats per l'administració i per les empreses gestores com a instal·lacions exemplars de reducció i reciclatge, esdevenen realment grans centres de transferència de residus, on el reciclatge és poc més que simbòlic.

Tanmateix, l'actual legislació potencia la generació de més quantitat de residus i passa tota la responsabilitat de reduir-los a la població consumidora, deixant sense cap tipus de càrrega als productors, els quals tan sols obtenen beneficis.

I d'altra banda, encara no s'ha desplegat arreu la recollida selectiva de matèria orgànica, i en els llocs que s'ha fet no s'està incentivant ni promovent de manera efectiva. Després, la política de residus es basa en considerar les deixalles com un producte que té valor afegit dins el mercat. Així el sector de la recollida i tractament dels residus està dominat per grans empreses que fan del que llencem un lucratiu negoci.

Tot fa pensar que el problema dels residus és considerat per les administracions

com un problema bàsicament econòmic i no pas com una qüestió ambiental i social. El model actual és: a més tones més beneficis. En concret, la política del govern de la Generalitat de Catalunya en relació als residus, lluny de fer un gir significatiu respecte a les polítiques del govern anterior, es una continuïtat de les mateixes. Així es pensa estendre arreu de Catalunya el model de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, en el qual es desplega la recollida selectiva sense cap convenciment, amb objectius molt baixos, sense qüestionar l'actual legislació sobre els envasos i potenciant els grans ecoparcs i amb ells la transferència dels residus més que la seva recuperació i reciclatge.

Aquesta situació preocupa enormement moltes persones, entitats cíviques i formacions polítiques locals de l'esquerra alternativa al Vallès, més quan sembla que el Vallès Occidental serà una comarca pionera en la implantació del model Àrea Metropolitana. En aquest sentit el Pla de Residus del Vallès Occidental, presentat pel Consell Comarcal preveu la creació d'un nou gran ecoparc i d'un nou dipòsit controlat (abocador).

Aquesta política de residus a més de les conseqüències ambientals, en té d'econòmiques, que els ciutadans ja hem començat a pagar en forma de taxes d'escombraries. Però aquests nous impostos no estan destinats a millorar la recollida i el reciclatge dels residus, sinó a generar plusvàlues per pagar a les grans empreses que gestionaran la recollida, la transferència i el tractament dels residus. Cal afegir a aquests costos el que implicarà el greu problema de la regeneració ambiental dels actuals abocadors.

Tot plegat fa que un bon grapat d'entitats ecologistes, veïnals i cíviques, conjuntament amb grups polítics locals de l'Esquerra Alternativa al Vallès ens em plantejat bastir una alternativa al projecte oficial, elaborant propostes i portant a terme polítiques als nostres municipis per a poder millorar aquesta situació. Per a això ens plantejem:

➔ *Apostar pel disseny ecològic, per la reducció, la recuperació i el reciclatge com l'única política possible per superar aquest greu problema ambiental i social.*

➔ *Incrementar la recollida selectiva als nostres municipis amb campanyes de sensibilització i sense que el sobre cost recaigui de manera indiscriminada sobre els ciutadans. Cal aplicar fórmules que s'estan demostrant prou eficaces pel foment de la recollida selectiva com la recollida porta a porta.*

➔ *Fomentar la participació ciutadana, donat que el problema de les deixalles és de tota la ciutadania i no és possible afrontar-la sense la implicació de tots els agents socials.*

➔ *Denunciar l'aplicació de les taxes d'escombraries als municipis. Aquesta taxa només té objectius recaptadors en un moment en què els ajuntaments necessiten compensar les pèrdues d'ingressos provocades per la no recaptació de l'IAE.*

➔ *Denunciar també l'efecte contrari des del punt de vista pedagògic al fer pagar just en el moment que es demana als ciutadans un esforç per reciclar i triar les deixalles. Considerar la taxa de residus tan sols com un possible tribut concebut en clau social, ecològica, pedagògica i mediambiental que afavorís les polítiques encaminades a reduir, reciclar i reutilitzar, mitjançant bonificacions de fins el 100% de la taxa a les persones compromeses amb la recollida selectiva. Sense fer pagar a la ciutadania*

un altre cop allò que ja paga amb el cànon del Punto Verde al comprar qualsevol producte.

➔ *Al marge de les polítiques locals a cada municipi, cal abordar de manera més global com s'han de tractar els residus que es generen i es trien a cada municipi. Optem per un model de petites plantes de triatge, compostatge i metanització, properes als municipis de producció, amb capacitats de tractament d'entre 40.000 i 60.000 tones de brossa anuals.*

➔ *Rebutgem la incineració dels nostre residus com a mètode de tractament finalista dels mateixos. Cal recordar que la comunitat científica reconeix els perills per la salut pública i pel medi ambient que comporta la incineració dels residus sòlids urbans.*

➔ *Que tots els seus processos: recollida i tractament en diverses fases siguin gestionats directament pel sector públic per tal que la política de residus sigui eficaç i respongui a criteris de sostenibilitat mediambiental i d'interès social i de cara evitar l'actual monopoli que ostenten grans empreses.*

➔ *Que aquesta gestió pública dels processos de recollida i tractament dels residus urbans permeti articular mecanismes de participació ciutadana. Cal promocionar l'educació ambiental i la creació dels Consells Cívics municipals per a una gestió de residus eficient i sostenible i un major control social.*

➔ *Reclamar transparència a tota la gestió de residus. Cal recordar que a hores d'ara existeix una important*

manca d'informació sobre què se'n fa dels nostres residus, on van a parar, com són tractats i dels resultats d'alguns processos de tractament com els ecoparcs o les incineradores.

➔ *Reclamar que els beneficis del reciclatge retornin als municipis de manera efectiva i s'inverteixin en aspectes d'interès per a la comunitat.*

➔ *Plantejar a l'Administració l'ús d'envasos i materials reutilitzables, enfront dels envasos i dels materials reciclables o d'un sol ús.*

➔ *Rebutjar el Pla Comarcal de Residus del Vallès Occidental i apostar per un altre model més sostenible. En aquest sentit, donem suport al model de recollida i tractament de residus elaborat per Salvem el Vallès, ADENC i la Plataforma Cívica per la Reducció dels residus. En aquests moments és molt important fer força per canviar el model de gestió de residus que es vol aplicar, donat que, d'implantar-se, condicionarà la política de residus pels propers 15 o 20 anys.*

➔ *Finalment, Instar a les administracions competents des de cada municipi per tal que reformulin la "Llei de l'envàs", la qual està suposant una de les principals causes de la gran quantitat de residus, al permetre una gran producció de residus en forma d'embalatges i envasos. Apostem per una llei alternativa que limiti la varietat i la quantitat d'embalatges i que faci recaure el cost del seu reciclatge als productors i no sobre els consumidors.*

Vallès, abril de 2005

